Tarinoita muurin takaa – Poika hukassa
Kesto: 28 minuuttia
Puhujat: Anna-Maija Koskimies (juontaja), Johnny (vieras)

Anna-Maija Koskimies: Suomen vankiloissa suorittaa vankilatuomiotaan paljon tavallisia ihmisiä, jotka ovat elämänsä aikana kohdanneet paljon valitettavan tavallisia asioita, kaltoinkohtelua, väkivaltaa, päihteitä. Monet heistä ovat eläneet suuren osan elämästään marginaalissa ja marginaaliin jäävät myös heidän tarinansa. Tässä podcastissa tapaan muutamia näistä ihmisistä ja pyydän heitä kertomaan tarinoita oman elämänsä käännekohdista. Asioista, jotka johtivat vankilaan tai kenties sieltä pois. Mun nimi on Anna-Maija Koskimies ja tämä podcast on Tarinoita muurin takaa, Johnny poika hukassa.

Johnny: 2023 kesällä käytin kaikkia huumeita mitä vastaan tuli, paitsi suonensisäsiä en ikinä, siihen oon vetäny rajani. Mutta anyway, siin oli parin kuukauden essokuuri alla plus kunnon ratahitailla ja nopeilla sekasin, kunnes pää alkoi antamaan periksi. Sitten kun tarpeeksi kauan uhmasit kroppaa ja mieltä, tuli huumepsykoosi. Mut vietiin Seinäjoen sairaalaan, olin normisairaalaosastolla aluksi kunnes näin miehen, jolla oli ase ja halus ampua mut. Juoksentelin ympäriinsä huutaen, tääl on asemies ja se tappaa meidät kaikki. Ku vartija sai mut rauhotettua rauhottavilla, rauhottavalla piikillä pakaraan, heräsin siitä jossain vaiheessa lepositeissä. Mut vietiin siitä osastolle, missä olin viikon. Siellä päätin lopettaa huumeet ennen kuin oikeasti tapahtuu jotain mistä ei ole paluuta. Kun lähdin osastolta menin sadan kilometrin päähän perheeni mökille selvittämään ajatuksiani.

Anna-Maija Koskimies: Tässä jaksossa tapaan Johnnyn. Hän on yksi kirjoituskurssini nuorista miehistä. Yksi monista, joiden elämään päihteet tulivat nopeasti ja veivät vielä nopeammin mukanaan.

Johnny: Olin koko nuoruuteni huumevastainen enkä ikinä ymmärtänyt huumeiden käyttöö, saatika tiennyt koko alamaailmasta mitään, kunnes mun isobroidi joutui linnaan. Aloin pyöriä väärissä piireissä, (--) [0:02:02.2] minkä kerkesin ja hitaasti, mutta varmasti ihmissuhteet vääristyivät sekä aloin keräämään feikkejä kavereita ympärilleni. Aloitin huumeiden myynnin miettien helppoa rahaa. Aamusta iltaan poistin douppia lössille. Pakko myöntää, siitä saa vitulliset dopamiinit, kun poistat kamaa ja kaikki nistit tyyliin rukoilee sekä palvoo sua puhumattakaan siitä, minkä saat legit vain sanoa, rakastuin doupin myyntiin ja sen antamaan tunteeseen. For real olin vitun hyvä siinä mitä tein, kunnes hommat alko menemään päin vittua. Aloin rikkomaan omaa periaatetta, omaa kauppatavaraa ei käytetä. Siitä asti aloin tutustua nopeisiin ja hitaisiin. Enää ei tullut massia, vaan käytin huumeisiin kaikki mitä tuli. Masennus alkoi pahentua puhumattakaan tunnelukoista, jotka aiheutin huumeilla. En tajunnut miten syvää kuoppaa kaivoin itselleni, kun eksän kanssa alettiin vetää jokaista huumetta mitä löytyi.

Kahden vuoden douppauksen jälkeen olin niin syvissä vesissä ja kelasin, ettei oo mitään pakkokeino, pakokeinoa siitä sopasta minkä olin keittänyt. Että päätin lopettaa mun kärsimykset. Sit koitin pistää itteni kylmäksi, soi kolkyt benee ja neljätoista lyricaa ja ihan vitusti piriä. En muista parista seuraavasta viikosta mitään. Muistan vaan, muistan vain sen pahan olon ja ahdistuksen, mikä oli aamusta iltaan. Sit päätin mennä terapeutille puhumaan. Se auttoi aina hetkellisesti. Kun ihmisellä on niin paska olla, et ainut keino minkä näkee pois siitä, on itsemurha.

Tää stoori kuulostaa hemo synkältä, mutta oli mulla kulta-aika myös matkan varrella. Pystyin ostaa mitä huvitti, antamaan perheelle lahjoja eikä tarvinnu stressata raha-asioista, ku käteistä löyty enemmän ku kerkes tuhlata. Kaikki vaatteet oli kalliita merkkejä ja lössi ihali ja katto vitusti ihan sama missä olin. En voi väittää etteikö olo ois ollu ku kuninkaalla. Ja tuntu niinku säännöt ei ois koskenu mua ja pystyin tehdä mitään vaan ilman seuraamuksia. Kusi nous huolella päähän, mut se raha ja kaikki huumeet vaan tuntu niin hyvältä enkä halunnut ikinä lopettaa. Jos mul oli huonopäivä ostin lisää merkkivaatteita muutamalla huntilla ja käytin pokeriin huntteja, sitten elämä taas hymyili. Ostin pikkubroideille paljon vaatteita ja annoin mun vanhoja vitun kalliita vaatteita, puhelimia ja rahaa. Ne hymyt mitä sain, oli kyl kaiken arvoista. Tiedän että oon ollu vitun paska esimerkki mun broideilla, mut toi tieto saa mut jatkamaan parempaan suuntaan elämässä. Haluan näyttää mun koko perheelle, että mikä tahansa on mahdollista, jos vaan tekee tarpeeks töitä sen eteen mitä haluaa.

Anna-Maija Koskimies: Kiitos, siis tää on, tää on niin koskettava ja riipaseva teksti. Ja sä kirjotit tän viime kesänä siinä meidän kirjotuskurssilla.

Johnny: Joo.

Anna-Maija Koskimies: Ja luit meille kaikille ja varmaan niinku pysäytit ihan jokaisen.

Johnny: Joo.

Anna-Maija Koskimies: Mikä sulla tällä hetkellä? Mikä sun tämän hetkinen tilanne on? Mitä sä ajattelet, tää on nyt puol vuotta vanha teksti, onks tunne edelleen sama, et susta tuntuu, et sul on nyt elämä hallinnassa, sä oot menossa oikeeseen suuntaan?

Johnny: Kyllä tuntuu, joo. Et kyl mä oon parantanut elämäntapoja ja alkanu treenaa paljon enemmän ja pitämään läheisiin paremmin yhteyttä. Ja haalinu parempia ihmissuhteita ympärilleni, että ei oo enää noit feikkifrendei ja tälläsii näin. Et kyl, kyl mul on nyt paljon paremmassa jamassa kaikki. Et kyl tää niinku linna niinku se joillekin ihmisille tekee vaan hyvää. Ja must tuntuu, et mä oon yks niistä. Kyl tää on niinku oikeestaan niinku aika varmasti pelasti mut vaa. Joko mä oisin hautausmaalla tai sitte mä oisin tekemässä jotain tosi paljon tyhmempää.

Anna-Maija Koskimies: Tuossa sun tarinassa on monta käännekohtaa. Puhut itsemurhayrityksistä ja niin rajusta päihteidenkäytöstä, että sekin mun korviin kuulostaa itsetuhoiselta.

Johnny: Kyl mä oon kiitollinen siit, et mä oon hengis vieläki, et se on, se on ihme et mä oon hengis. Kyl mä oon, ja arvostan elämää ihan eri tavalla. Nyt tääl vankilas mä oon alkanu käymään tosi paljon kirkos ja lukenu Raamattua näin, että siitäki mä oon saanu omanlaista lohtua ja toivoa elämään.

Anna-Maija Koskimies: Nää asiat mistä sä kerrot on tapahtuneet aika lyhyen ajan sisällä. Jos sä katsot sun omaa elämääsi peruutuspeilistä, pystytkö näkemään mitkä asiat on vaikuttaneet siihen, että sun elämänpolustasi on tullut tuollainen?

Johnny: Öö, kyl, kyl mä pystyn näkee, et mä jouduin nuorempana huostaanotetuks ja sitte siellä öö perheessä, ni se mieshenkilö tota kiusas mua ja näin, että se on alkanu jo ihan nuoresta pojasta asti. Ja sitte nytte vanhem-, vanhemmiten sitte mun isobroidi joutu linnaan ja sitte ei mul oikee sinä aikana ollu ketää roolihahmoo, ketä mä oisin kattonu ylöspäin ja ottanu mallia ja näin. Ni mä aloin sitte sooloilee omia niinku valintoja elämään. Ja sitte mä hommasin ihan vääränlaisia ihmisiä mun ympärille ja ihannoin ihan vääränlaista elämää, ja siitä se sitten lähti niinku pikkuhiljaa mutta varmasti.

Anna-Maija Koskimies: Kun mä kuuntelen sun tarinaa, näen mielessäni tosi selkeästi miten sun elämä suistuu väärälle raiteelle eikä sulle mahdollisuutta pysäyttää sitä.

Johnny: Siis joo, joo ja ku mä tajusin kaiken ihan liian myöhään niinku, et just päihteiden osalta ja ihmisten seurasta. Mä tajusin kaiken ihan liian myöhään näin, että jos mä oisin ymmärtäny aikasemmin sen, että ihan väärä reitti, ni ois varmasti monia asioit niinku jääny tapahtumatta. Kyl on niinku, et toi alkoholilla niinku kaikki lähti näin, ja sitte tuli kaikki muut huumeet näin, että kyl mä oon niinku, mä aattelin ittestäni, et mä oon kovajätkä, jos mä juon viinapullon nopeemmin ku kukaan muu. Ja näin, että toiki on niin typerä ajatus, mut silti sekin oli tosi pitkää mun ajatustapana näin että kyl. Oikeesti tapahtu tosi nopeesti näin, et kaikki eskaloitu tosi nopeesti, että puhutaan ihan vuosista vaan.

Anna-Maija Koskimies: Johnny puhuu aikuisen roolimallin tärkeydestä ja sen puutteesta omassa lapsuudessaan. Hänelle on tärkeää toimia roolimallina omille veljilleen nyt. Sä puhut ja kirjoitat tosi lämpimästi sun veljestä. Se roolimalli minkä sä haluat heille näyttää on varmasti muuttunut matkan varrella.

Johnny: Kyl, kyl näyttää joo ihan erilaiselta, että en mä, mä tsemppaan mun kaikkia pikkubroideja käymään koulut hyvin ja kerron. Niinku on kertonut aika avoimesti omista virheistäni, että ja sanonu nimenomaan, et ne on virheitä eikä mitään saavutuksia ja näin. Et ja että mä toivon, et kukaan niistä ei käy samaa tietä mitä mä niinku oon käyny, et kyl mä haluun olla hyvä roolimalli ja niinku auttaa mun

pikkuveljiä pärjäämään elämässä. Mä vaan toivon, et ne ei tee samoi asioita mitä mä oon tehny.

Anna-Maija Koskimies: Ajatteletko sä, et sun veljet ja sun perhe myös motivoi sua ja antaa sulle voimaa saada sun asiat järjestykseen?

Johnny: Kyllä ihan 100 prosenttia, että ei siin oo pelkästään mä ketä mä ajattelen, että mä haluun parantaa elämäntapoja ja näin. Kyl siin on koko, oikeestaan koko perhe niinku, et kyl mä haluun niinku auttaa jokaista mun perheenjäsentä tulevaisuudes. Ja sitte kyl niinku, kyl se on tosi vaikeeta olla roolimallina ja kyl mä low key toivoisin, et mä en ois kenenkään roolimallina, mutta täs on kortit mitä elämä antanu, niin kyl mun pitää ne handlaa.

Anna-Maija Koskimies: Puhumme Johnnyn kanssa myös siitä elämänvaiheesta, jossa huumeet ovat kaiken keskiössä. Sillon ku sä itse myit huumeita ja koko sun elämä pyöri siinä ympärillä, millaseks sun ihmissuhteet muuttui?

Johnny: Kyllä mä osa, ne aika pikkuhiljaa mut tosi äkkiä silti niinku muuttu siihen, että kaikki vaan tarvii sulta jotain. Että niinku tosi itsekkäitä ihmisiä ja kukaan ei oikeestaan ajattele muuta, ku omaa napaa. Ja sitte että ottaa piu-, kaikki ottaa piuhalle ja sittei haluiskaan maksaa. Ja sitte siin kaverisuhteita kaatuu, ku toiset jää velkaa ja ei haluu maksaa, ja sit siin menee niinku kaverisuhteet. Että kyl niinku noi huumeet, kyl ne on pilannu tosi monta hyvää asiaa, et just ihmissuhteita ja kaikkee. Että kyl niinku oikeestaan kaikki muuttu, ihan kaikki ihmissuhteet tällee, jos ei osaa tasapainotella huumeitten myyntii ja näitten kaa. Et niinku omille kavereille ei sais ikin myydä, koska se muuttaa vaan sitä kaveridynamiikkaa. Et se ei oo enää sitä, että ollaan vaan frendei tällee. Et sitte ku toinen alkaa käyttää huumeita ja haluu sult huumeita, ni se tekee oikeestaan mitä tahansa, et se saa niitä.

Anna-Maija Koskimies: Niin tällanen asetelma horjuttaa varmasti kaikkia elämän peruspilareita ihan ystävyydestä ja luottamuksesta lähtien.

Johnny: No esimerkiks mun ex-tyttöystävä näin, et se ei niinku käyttäny ikin huumeita tai mitään, tää kyseinen. Sitte hommat kusi sen takii, et mä käytin huumeita. Kyllähän mä sitä kadun tosi paljon näin. Niinku upee ihminen ja näin, että mut ei siin ollu mitään tehtävissä enää, että itte sen pilasin huumeil kokonaan. Se oli ainut ehto, että ja se meni.

Anna-Maija Koskimies: Sun tarina on tosi koskettava. Se on tosi surullinen, mutta samalla sieltä paistaa läpi myös elämän jano.

Johnny: Kyl mä oon siihen tähdännyki ja kyl mä oon nyt täällä vankilaski halunnu, halunnu kaikkia, ottanut hyödyks mitä on otettavana ja näin. Että kyl mä niinku haluun parantaa elämää. Ja kyl mä oon aika ilonen jätkä, et kyl mä nautin elämästä

vaikka mä oonki linnassa. Kuulostaa varmaan tosi oudolta jollekin, mut kyl mä niinku, kyl mä tykkään elämästä.

Anna-Maija Koskimies: Vankilaan joutuminen on järkytys varmasti kaikille, mutta moni tapaamistani nuorista on sitä myös osannut odottaa. Miten sä reagoit siihen, kun sait tietää, että joudut vankilaan?

Johnny: No, kyl, kyl se oli arvattavis näin, niist niinku syytteistä mitä mulle sanottiin, et mul on ne. Niin kyl se oli arvattavis, mut kyl se oli aika kauheeta tulla ekan kerran tänne, et ei oo tietoo mistään. Ja kuullu vaan kauhutarinoita joltaki, et niinku jostain saippuan tiputtelusta ja tällasesta, niin kylhän se jännitti ja tosi paljon ja näin. Mut sitte ku sai kaikki rytmit kiinni ja pääs kunnon kongille, niinku kielto-osastolta, ni kyl sitte kaikki alko sujuu ihan hyvin. Ei mul oo mitään ongelmaa täällä olla.

Anna-Maija Koskimies: Ne ennakkokäsitykset vankila-arjesta eivät sitten kuitenkaan aivan täsmää.

Johnny: Kyl, kyl mä oon monelta täällä kuullu, jotka on ollu just laitoksissa nuorempana, että tää on kuulemma lepposempi paikka, ku laitokset. Niinku, no mullaki tääl on pleikkari tällee ja sit äijien kans vaa pelaillaan änäriä ja näin. Pelataan välil pokerii ja sit käydään ulkoilus ja salilla käydään, ja saunotaan yhes ja tällee, että eikä siin mitään. Ja ihan mukavii äijii tääl kaikki, mut ei täält kyllä frendei saa. Että eikä kannatakaan kyllä hakee, että ku aika moni on kyllä erilainen niinku sitte siviilis, ku täällä näin.

Anna-Maija Koskimies: Mä olen kans kuullut monelta, että täällä solmitut ystävyyssuhteet eivät välttämättä kanna sit enää siviilissä.

Johnny: Joo, ei, ei, et kyllä ihmiset, mä oon huomannu tääl on tosi monia ihan erilainen, ku mitä ne on siviilissä ja näin. Osa masentuu, osasta tulee ihan erilaisia luonteeltaan ja sitte kukaan ei oikein pidä puheitansa ja näin, että ei oikein lössi anna mitään arvoo millekään sanoillensa ja näin. Tääl on tosi, et ihmiset muuttuu tosi paljon pääsee muurin tolle puolelle.

Anna-Maija Koskimies: Koetko sä itse olevasi eri persoona täällä kuin siviilissä?

Johnny: No en mä koe, et mä oon eri persoona. Et mä koen vaan, et mä oon niinku kasvanu ihmisenä. Et nyt en niinku ei pääse mistään vaikeuksista eroon noin vaan, että ne pitää kohdata ku mies ja ottaa vastaan mitä tulee näin. Et kyl se niinku kasvattanu luonnetta.

Anna-Maija Koskimies: Tänä päivänä puhutaan paljon nuorisorikollisuudesta ja nuorten pahoinvoinnista. Kysyn Johnnylta mistä hän ajattelee sen johtuvan. Minkä takia niinku näin on, miks yhä nuoremmat ihmiset päätyy vankilaan?

Johnny: No, kyl mä uskon, et Suomes ainaki ku jos sä oot alle kaksykkönen, niin sä pääset yks kolmannella, niin kyllä jengi tekee niinku isompii rikoksii sitte, ku ne on just vaikka kaheksantoista tai näin. Et pystyy vaikka törkyhoolta tai törkyryöstöi tekee tai näin, että mut en mä usko, et siihen liittyy pelkästään mikään tietty juttu. Että ihmiset, kaikki ihmiset ihannoi eri asioita ja sitte kaveriporukat tekee ihan eri asioita, kun toiset kaveriporukat, et niinku se riittää, et jos sä oot vääräs seuras väärään aikaan, ni sä oot täällä.

Anna-Maija Koskimies: Minkälaisena sä näät sun tulevaisuuden?

Johnny: Kyl, kyl mä nään ihan kirkkaan tulevaisuuden, et kylhän tää vankilas olo tietenkin niinku poistaa tiettyjä mahollisuuksia, mutta en mä usko, et mä niistä, niitä mahollisuuksia oisin käyttänyt ilmankaan, vaikka en oliskaan tääl ollu. Että kyl mä nään, että mulla alkaa, pitäis alkaa nyt ihan justiin opinnot näin. Ja en mä siviilis usko, et mä kävisin opintoi loppuun edes. Mutta sitte täällä ku ei oo ku aikaa, ni kyl mä tonki otan hyödyks tietenki. Ja sitte siviilis tulevaisuudes, kyl mä aion mennä töihinki ja näin.

Anna-Maija Koskimies: Niin sulla jäi koulu kesken?

Johnny: Joo, mä lopetin koulun kesken. Mä olin eka merkonomilla vuoden, sitte mä olin sen jälkee metallipuolella puoltoista vuotta, sitte mä lopetin keske, ku alko alkoholi kiinnostaa enemmän ku koulut.

Anna-Maija Koskimies: Mut täällä sä pystyt ehkä viemään just sen metallipuolen tai ne opinnot loppuun?

Johnny: Joo, niin siihen mä oon tähdännyki, että metallipuolen just käynki loppuun. Ja täällähän on metallipajaki ja kaikki. Et mä alotan nyt ytojen opiskelun itsenäisesti.

Anna-Maija Koskimies: Johnny toivoo myös, että puhuisimme ennakkoluuloista.

Johnny: Se, et ihmisten ennakkoluuloihin siihen, että jotka on tääl linnas näin, et eihän täälläkään kaikki oo niinku pahoja ihmisiä ja näin. Tääl on lössillä vaan vääriä tekoja ollu. Et en mä koe ittekään, et mä oisin paha ihminen, ihmisenä näin, et mul on vaan ollu huonoi päätöksii ja huonoo seuraa. Ja siitä sitte on no, summa summarum, mä oon täällä, mut en mä kyllä pahana ihmisenä itteäni nää. Kyl tääl on tosi moni ihminen niinku, et kertonut että niil on vaikka joku ampumavälikohtaus ollu, niin sitte ku mä oon kuunnellu sitä tarinaa, ni ei se oo ollu sillee, että se on vaan halunnu, et okei nyt mä käyn tappaa ton tai mitään tollasta. Vaan sit on ollu vaikka joku tietty uhka ja sen takii käyny tekemässä, ei se oo niin pelkästään siitä, et joku on paha ihminen näin, jos on vankilas. Toi munkin törkee ryöstö näin, niin en mä niinku nää, et mä oisin paha ihminen sen takia näin, että ku en mä ees siinä tilantees mitään tehny. Et niinku, mut sitte ku siinä pari äijää väittää toista ja mä toista, ni ei siin oo oikein mitään sanottavaa enää. Tuomiohan sieltä tuli hovistaki

näin, mutta niinku sielläki todistajat sano, että mä en tehny mitään, mul ei ollu puukkoo näin. Ja sitte kuiteski mulle tuli sama tuomio mitä käräjiltä tuli, ni en mä tiedä, ei toi oikeusasiatkaan oikein mee niinku, aina niinku niitten pitäis mennä.

Anna-Maija Koskimies: Olen itsekin miettinyt paljon pahuutta. Sitä miten helppo meidän, jotka emme ole vankilassa, on ajatella mustavalkoisesti toisista ihmisistä. Ja miten tärkeänä itse koen sen, että yrittäisin aina nähdä ihmisen tekojen ja tuomioiden takana. Mulle itselle päällimmäisenä täältä jää mieleen traagiset ihmiskohtalot. Tosi harvoin ajattelen kohtaavani pahuutta.

Johnny: Joo, joo niin mäkin, että et pari äijää täältä mä oon niinku tavannu, jotka on vaan yksinkertaisesti niinku pahoja mieleltään. Mut ei niinku, kyllä suurin osa tääl on kaikki mukavia ja näin. Tääl me käydään välillä hallis pelaamas yhteisiä lajeja, jotain jalkapalloo, korista, tällee ja kaikki otetaan mukaan ja pyydetäänki, et kaikki, et jos kongille tulee joku uus, ni me heti pyydetään, et joo, joo, et lähe mukaan. Et se auttaa mielentilaanki, et se on kivaa tekemistä. Kyl täälläki on niinku hyvii ihmissuhteita varmasti lössille kertyny, mutta itte mä tähtään siihen, et mä en täältä kavereita ainakaan hommaa. Pikemminki jotain hyvän päivän tuttuja, et varmasti tosi moni on hyvä ihminen ja näin, mutta en mä vaan, mä en itte vaan siitä niin oo kiinnostunu.

Anna-Maija Koskimies: Puhumme myös tulevaisuudesta. Johnnyn suunnitelma kuulostaa valoisalta ja lupaavalta.

Johnny: Kyl mä haluun alottaa ihan 100 prossaa puhtaalta pöydältä sitte, ku mä oon tuomion lusinnu. Kyl mä justiin aion, aion mennä töihinki ja näin, että ja muuttaa pois just Lapualta. Et se ei oo niinku hyvä mesta eikä sitä mitenkään päin, kaunis mesta, mutta ihmiset on, huhhuh, ne on ihan käsittämättömiä. Joo, että kyl mä niinku Tampereelle mä koitan kämpän hommaa ja sinne muuttaa.

Anna-Maija Koskimies: Ja se on riittävän iso kaupunki myöski siihen, että saa olla vähän niinku omissa oloissaan, et kaikki ei tiedä kuka sä oot ja.

Johnny: Joo, joo, joo Tampereest mä tykkään tosi paljon, et siellä niinku jos näät jonkun ihmisen kaupas, niin se ei heti tiedä, et okei, joo tää on tää ihminen, et tää teki tätä ja tätä. Tää puhuu tätä ja tätä näin. Ku Lapua on tosi pieni mesta.

Anna-Maija Koskimies: Lopuksi puhumme vielä tästä hetkestä.

Johnny: Tääl vankila-arki niinku, tääl on, tää ei oo yhtään mitä ihmiset niinku ajattelee tai mitä mä ainakaa itte ajattelin näin, että me niinku täällä keittiö, no meille tehdään ruuat kolmesti tai neljästi päiväs. Ja sitten tääl on justiin, et tos meiän osastol, kolmosen pohjoises, me käydään kolme kertaa viikos salilla, sitte me tota käydään sunnuntaisin hallis, sunnuntaina on saunaki. Ja sitte no mä oon itte kongiputsari ja näin, ni mä niinku putsaan täällä kaikkia paikkoja justii. Ja kyl tääl,

kyl tääl on aika simppeli ja hyvä arki näin. Kyl tääl on, ei tääl oo yhtään mitä missään elokuvis tai mitään, näkee että ei tää oo yhtään sellanen.

Anna-Maija Koskimies: Sen käsityksen mäkin olen saanut. Jotenkin hassua sanoo, mut must on aina kiva tulla tänne. Ihmiset on mukavia ja mul on tervetullut olo.

Johnny: Kyl tuol osastollaki, ellet sä oo niinku puhunu ohi suun pöytäkirjoihin tai ellet sä oo mikään seksiukko, niin kyl kaikki sulla tulee olee hyvin näin. Ihan suoraan sanottuna, jos sä et oo vasikka tai mikään raiskari, niin sul on täällä kaikki hyvin. Noillekin on sitte tietenkin omat osastot, et kolmosen etelä ja merihaara näin, et sinne menee ne. No se on niinku pelkääjäpuoli, mut vankien kesken lisko näin, ni sinne menee ne, jotka on puhunu tai on just jotain seksiukkoja. Et silleehän tuolla pysyykin hyvä yhteishenki koossa, et ei oo mitään tollasia niinku sekasin. Ihan varmasti siellä joku konflikti tapahtuis, jos tollasii laitettais sekasin näin, et koska, no kyllähän tääl lössillä on omat arvot ja mielipiteet asioihin, ni eihän kukaan haluu niinku tollasten kaa lusia sama, niinku sama (--) [0:21:14.9] samoja juttuja itte.

Anna-Maija Koskimies: Niin varmasti siin on myös sellanen turvallisuusnäkökulma, että kenenkään ei tarvitsisi täällä pelätä.

Johnny: Sitte kyl tuol tonne liskolle niinku menny niinku ihmisiä ihan ettei ookkaan mitään vasikoita tai mitään tällasia, et ne vaan lusii tuomionsa rauhassa. Mutta kyl niinku mitä mä oon tääl kaikilta ymmärtäny, niin eihän kukaan voi, tai kukaan ei arvosta samalla tavalla sua, et jos sä oot siellä hengailes vasikoiden ja raiskareitten kaa. Ni eihän kukaan niinku sit tykkää, et kyllähän ne rajottaa sitte kaikilta ihmisiltä, et esim. vaikka mun frendi, niin se meni puhumaan ohi suunsa, ja no nyt me ei olla enää frendei. Et seki rajottaa ihmissuhteita, ei tollaseen pysty luottamaan.

Anna-Maija Koskimies: Varmaan ku sä tulet ensimmäistä kertaa vankilaan, niin vankilan sisäinen hierarkia on sellainen, joka jokaisen pitää itse opetella.

Johnny: Kyllä täällä aika monia vaikeuksia saa niinku ittellensä haalittua, jos vaan yrittää näin. Mut sä oot niinku ihan normijätkä ja huolehdit vaan omista asioistas, niin kyllä ei sulla niinku mitään ongelmaa tuu olee. Ja kylhän se on aluks ihan kamalaa tulla tänne, ku ei tunne, ei tiedä kenenkään pampun nimeä tai ei tiedä yhtään toimintatapoja tai mitään näin, että niinku kylhän se on tosi stressaavaa. Ja siin pitää nopeesti koittaa oppii kaikki, mut sillo ku sä saat rytmistä kiinni, niin kyl tääl on kaikki niinku ihan hyvin joo.

Anna-Maija Koskimies: Miten pitkään sä joudut vielä olemaan täällä?

Johnny: Mä sain just mun (-) [0:22:45.2] lapun, siin lukee, että koska mä vapaudun ja lomat, ekat lomat, ni mä pääsen vapaaks 25.9. tätä vuotta ja ekat lomat on 1.5.

Anna-Maija Koskimies: Eli ei ihan kohtuuttoman pitkä aika.

Johnny: Ei oo, ei. Kyl tääl aika menee tosi nopeesti, et tääl kuhan on vähän mielikuvitusta, ni kyllä siin keksii paljon tekemistä näin. Et kyllä täällä tosi nopeesti menee aika. Sitte ku mul on rangaistusajan suunnitelma tehty, niin mä haen tonne avovankilaan ja sieltä on tietenkin enemmän mahollisuuksii kaikkeen. Että siel omat puhelimet ja sitten niinku siel on paljon enemmän harrastusaktiviteettejä, sieltä joistaki tietyistä avovankiloista voi käydä siviilis kouluaki ja kaupas tekemäs omat ostokset ja näin. Kyl mä niinku sinne odotan pääsyä.

Anna-Maija Koskimies: Ja se on jotenkin ehkä sujuvampaa se paluu sinne siihen normiarkeen sitte sen jälkeen.

Johnny: Siis jep. Joo, joo ja mul on just tähtäimessä, et mä jatkan opiskelua ja sitte avolla, ja sit et mä hommaan sieltä kautta kämpän itteleni. Ja sit ei (jonain) [0:23:52.9] vaihees mahdollisesti lähen niinku nilkkapannan kaa koeajalle. Kyl se on hyvä, et on niinku joku avovankila justiin mihinkä voi mennä. Ku se on niinku, et ei vaan palaa suoraan, suorilta jaloilta vaa siviiliin ja että okei, nytte lähet siitä nii. Et ei oo kämppää, ei oo mitään näin, ja joillaki ihmisil ei oo ollenkaan ihmissuhteita kehen vois turvautua. Sit niist low key tulee vaan kodittomii eikä niil oo mitään tehtävää näin, ni sithän ne uusii tietenkin rikokset tällee. Mut sitte kun on just tollanen mahollistunu, mahdollisuus, niin kylhän toi auttaa tosi paljo ja varmasti tosi monille.

Anna-Maija Koskimies: Niin eikö sitä sanotakin, että se on se ensimmäinen päivä vapautumisen jälkeen, joka ratkaisee? Ne ensimmäiset minuutit, ensimmäiset ihmiset ketä sä tapaat sen jälkeen. Ne ratkaisee mihin suuntaan sä oot menossa.

Johnny: Joo, ihan varmasti on. Kun mä pääsin sillo kesäkuus käräjiltä tällee, niin mul on nyt tulos uus keissi, et väittää, et mä oisin ryöstäny jonkun kaks päivää sen jälkee, ku mä oon saanu tuomion. Tästä keissistä kyl mä niinku, kyl siihen vaikuttaa ihan kaikki niinku ketä näkee, ja mitä sä päätät tehä näin, ja niinku ihan kaikki.

Anna-Maija Koskimies: Niin. Sitä jotenkin toivoisi, että mahdollisimman moni saisi tukea siihen saumaan, että pääsisi heti omille jaloilleen.

Johnny: Joo kyllä ja ku eihän se oo, tai jos lähtee vaan täältä niinku suoraan, et jos mä lähtisin sillon 25.9. ilman mitään apua ja näin, ni enhän mä, ihan varmasti palaisin vaan rikollisuuden pariin. Että myisin just huumeita ja tällee, et saan rahaa ja näin. Et sillo ku sä vapaudut näin, ni et saa Kelaltakaan heti mitään, no et oikeestaan mitään. Kyl se, siin on tiettyjä asteita minkä kautta niinku on paljon parempi päästä siviiliin ainaki mun näkökannan mukaan.

Anna-Maija Koskimies: Johnnyn ja muidenkin kertomukset jättävät minut miettimään mitä voisin itse kanssaihmisenä tehdä. Ja toisaalta, miten yhteiskunta voisi paremmin tukea vapautuvia vankeja.

Johnny: Siihen, no just avoilla esim. paljon enemmän kaikkii puheapuja ja kaikkii, et terapeuttia voi nähä ja tällasii. Ja sitte kaikki noi mikä oliko se Kris, niin päihteetön juttu, et jos on vaikka päihteiden kaa ongelmia tai jotain väkivaltajuttuja näin, et jos sä käyt niitten kaa juttelee, niin kyl se ihan varmasti joitain ihmisiä auttaa. Ja sit on just jotain, et kokouksia pidetään, että menee juttelee sinne, et voi ihan anonyymistiki mennä ja sil puhuu ihan vapaasti omaa tarinaa näin. Et ja sitte saada sieltä niinku myötätuntoa ja helpotusta elämään, että saa puhuu jolleki edes.

Anna-Maija Koskimies: Johnnyn tarina jää kaikumaan mieleeni yhtenä niistä, joita olen kuullut viime aikoina aivan liikaa. Päihdevastaisen ja tunnollisen nuoren elämä lähtee syöksykierteeseen, jota ei pysäytä kuin vankila tai kuolema. Olen iloinen hänen valoisasta elämänkatsomuksestaan ja toivon, että se kantaa vapautumisen solmukohdan yli kohti tasaisempaa tulevaisuutta.

Tämä oli yksi tarina muurin takaa. Kiitos seurastasi.